HE 83/2017 vp:
Vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttaminen ja väliaikainen muuttaminen

Liikenne- ja viestintävaliokunta 14.9.2017

Jenni Rantio

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Esityksen tausta ja tavoite

- Eduskunnan lausuma (EV 103/2016 vp) edellyttää:
  - *että valtioneuvosto seuraa sähköisen ensitunnistamisen toimivuutta ja kohtuuhintaisuutta erityisesti tunnistuspalveluiden markkinoiden liikkeellelähdön varmistamiseksi sekä tarvittaessa ryhtyy tunnistuspalveluiden markkinoiden liikkeellelähdön edellyttämiin toimenpiteisiin ennen luottamusverkoston käyttöönottoa*
- Esityksen tavoitteena on edistää
  - digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristön luomista,
  - sähköisen tunnistamisen markkinoiden kehittymistä ja
  - kansalaisten mahdollisuutta hyötyä digitaalisista palveluista ja tunnistautua sähköisesti

Nykytila; sähköinen tunnistaminen

- Vahva sähköinen tunnistaminen tarkoittaa henkilöllisyyden todentamista sähköisesti
- Tunnistusvälineitä ovat
  - Pankkien tarjoamat verkkopankkitunnukset (TUPAS)
  - Väestörekisterikeskuksen kansalaisvarmenne
  - teleyritysten mobiilivarmenteet
- Verkkopankkitunnukset selvästi yleisimmin käytettyjä
- Rinnakkaisten sähköisten tunnistusvälineiden välinen kilpailu on vähäistä

Nykytila; ensitunnistaminen

- Ensitunnistamisella tarkoitetaan henkilöllisyyden luotettavaa tunnistusta silloin, kun uudelle asiakkaalle myönnetään ensimmäistä kertaa vahva sähköinen tunnistamisväline
- Ensitunnistamistietojen välittämistä eli ketjuttamista tarvitaan, kun olemassa olevan vahvan sähköisen tunnistusvälineen avulla haetaan sähköisesti uutta vahvaa tunnistusvälinettä (TunL 17.4 §)
  - Esim. verkkopankkitunnuksella luodaan mobiilivarmenne
- Ensitunnistamistietojen välittämiselle ei ole säädetty enimmäishintaa
  - vrt. luottamusverkostossa tunnistusvälityspalvelun välittämä tunnistustieto asiointipalvelulle - enimmäishinta 10 senttiä (TunL 12 a § 3 mom.),
- Ensitunnistamisessa tarvittavien tunnistetietojen välittämisen hinnoissa ja hinnoittelutavoissa on suurta vaihtelua
  - sopimusten mukainen hintojen vaihteluväli 35 senttiä – 10 euroa tunnistustapahtumalta; osa ilmoittanut, ettei ole päässyt sopimukseen
  - ensitunnistamisesta kokonaisuudessaan toimijoille aiheutuvien kustannusten vaihteluväliksi katsottu muutama sentti – yli 60 euroa
- Sähköisen tunnistamisen markkinoiden toimivuutta ja uusien tunnistusvälineiden tarjontaa hidastaa ensitunnistamistietojen välittämisestä perityt korkeat hinnat

Ehdotettu muutos; ensitunnistamisen ketjuttamiselle enimmäishinta

- Ensitunnistamistietojen välittämiselle ehdotetaan **enimmäishintaa,** joka olisi:
  - vähintään 0,35 euroa ja enintään 5 euroa
    - Tämä on kohtuulliseksi katsottu enimmäistason vaihteluväli, joka perustuu Suomessa toimivilta tunnistusvälineen tarjoajilta esityksen valmistelun aikana saatuihin tietoihin toteutuneista ensitunnistustietojen välittämisen hinnoista.
  - ja laskisi vuosittain 25 prosenttia
- Näissä rajoissa Viestintävirasto määrittelisi enimmäishinnan toteutuneiden markkinahintojen perusteella
- Enimmäishinta olisi voimassa viisi vuotta
  - Vasta kehittymässä olevat markkinat

Vaikutukset

- varmistaisi ennakoitavalla tavalla ensitunnistamisen ketjuttamisen hintojen kohtuullisuuden suhteessa markkinahintoihin sekä sen, että hinnoittelu kehittyisi maltillisesti kohti tehokasta hintatasoa
- Finanssisektorin toimijoiden kannalta esitys voi vähentää niiden tuloja sähköisten ensitunnistamisten ketjuttamisesta kullekin tunnistustapahtumalle laskettuna
- Uusien tunnistusvälineiden tarjonta ja saatavuus kuluttajille paranisi

Ilmoitusvelvoitteet ja viranomaismaksut

- Lisäksi ehdotetaan, että tunnistuslain mukaisia ilmoitusvelvoitteita ja viranomaismaksuja selvennetään (10 ja 47 §)
  - Erityisesti toimijoiden yhteenliittymät ja valvontaviranomainen (Viestintävirasto) ovat toivoneet muutosta